

KONYA TİCARET ODASI

BELÇİKA ÜLKE RAPORU

**Etüd-Araştırma Servisi
Haziran 2009**

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ.....	i
---------------------	---

BİRİNCİ BÖLÜM

BELÇİKA HAKKINDA GENEL BİLGİLER

1.1. Coğrafi Göstergeler.....	1
1.2. Demografik Göstergeler.....	1
1.3. Siyasi Göstergeler.....	1

İKİNCİ BÖLÜM

GENEL EKONOMİK DURUM

2.1. Temel Ekonomik Göstergeler.....	3
2.2. Genel Ekonomik Yapı.....	3
2.3. Dış Ticaret Göstergeleri.....	5
2.4. Önde Gelen Sektörlerin Durumu.....	10
2.4.1. Tarım	11
2.4.2. Sanayi	11
2.4.3. Ulaştırma ve Telekomünikasyon	12
2.4.4. Enerji.....	13

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE İLE EKONOMİK VE TİCARİ İLİŞKİLER

3.1. Ekonomik İlişkilerin Tarihi Gelişimi.....	14
3.2. Belçika- Türkiye İkili Ticaret Verileri.....	14
3.3. Belçika - Türkiye Arasında İşbirliği ve Yatırım İmkanları.....	17
KAYNAKÇA.....	18

YÖNETİCİ ÖZETİ

Kuzeybatı Avrupa'da yer alan Belçika'nın yüz ölçümü 30.528 km²'dir. Ülke kuzeyde Hollanda (450 km.), doğuda Almanya (167 km.) ve Lüksemburg (148 km.), batı ve güneyde de Fransa (620 km.) ile sınırlara sahiptir. Ayrıca, ülkenin kuzeyde, Kuzey Denizi ile kıyısı vardır. Kara sınırları uzunluğu 1379 km., denizle olan kıyısının uzunluğu ise 67 km.'dir.

Nüfusu 10 milyon 414 bin 336 olan Belçika'nın nüfus dağılımını incelediğimizde 0-14 yaş aralığının %16 iken, 15-64 yaş aralığının %66 oranında olduğunu görüyoruz.

Belçika'nın satınalma gücü paritesine göre **GSYİH**'sı 2008 yılında tahmini olarak 390.5 milyar \$ olup, 2007 yılı GSYİH'sı ise 385.5 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir. 2007 yılında 52.6 olan **reel büyüme** 2008 yılında %1.3.'e gerilemiştir. **GSYİH'nın** %1'ini tarım, %24.2'sini sanayi, %74.9'ünü ise hizmet sektörü oluşturmaktadır. 2008 yılı itibariyle **kişi başına düşen gelir** ise 37.500 dolardır. Tüketici fiyatlarına göre **enflasyon oranı** %4.5'dir. 2008 yılı verilerine göre **işgücü** 4.99 milyon olup bunun %2'si tarım, %25'i sanayi, %73'ü hizmet sektöründedir. **İşsizlik oranı** ise %6.5'dir.

2008 yılı itibariyle ülkenin **toplam ihracatı** 372.9 milyar dolar olup, ağırlıklı olarak ihraç edilen ürünler arasında; makine ve ekipman, kimyasal, elmas, metal ve metal üretimi, gıda maddeleri yer almaktadır. Ülkenin ihracat partnerleri ise Almanya % 19.5, Fransa %16.7, Hollanda %11.9, İngiltere %7.6, ABD %5.7, İtalya %5.2'dir.

Belçika'nın gayrisafi yurt içi hasılasının üçte ikisini ihracat oluşturmaktadır. Daha çok, **ithal edilen hammadde ve yarı mamullerin işlenerek ihraç edilmesi** şeklinde bir dış ticaret yapısı söz konusudur.

Ülkenin **ithalat** değeri ise 2008 yılında 375.2 milyar \$ olup, ithalat kalemleri arasında; makine ve ekipman, kimyasal maddeler, altın, ilaç başta gelmektedir. Ülke ithalatının gerçekleştiği ülkeler ise; Almanya %17.7, Hollanda %17.6, Fransa %11.2, İngiltere %6.2, Amerika %5.4, İrlanda %4.9, Çin %4.1.

Dünyanın en gelişmiş pazar ekonomilerinden biri olan Belçika'da, bütçe sorunları, yaşlanan nüfus ve düşük istihdam oranı önde gelen sorunlar arasında yer almaktadır. Son yıllarda bütçe dengesi sağlanmış olsa da kamu borçları hala yüksek seviyededir. **2008 yılı itibariyle kamu borçları GSMH'nın %80.8'ini oluşturmaktadır.**

Belçika'da çelik, tekstil, kimya, arıtma, gıda işleme, eczacılık, otomotiv, elektronik ve makina üretimi gibi sektörlerin ekonomide önemli bir yeri bulunmaktadır. Bunun yanı sıra **hizmet sektörü ekonomide %75'lik bir paya** sahipken, tarımın ekonomideki oldukça düşüktür.

Belçika sanayii, limanları, kanalları, demiryolları ve otoyol ağıyla son derece gelişmiş ulaşım altyapısına sahip olduğu için çevre ülkelerin sanayileriyle entegre olmuş durumdadır.

Belçika, açık bir ekonomiye sahip olduğundan dolayı, yurtdışı ekonomik gelişmeler kaçınılmaz olarak dünya ekonomisinde meydana gelen değişimlerden etkilenmektedir.

BELÇİKA ÜLKE RAPORU

Dünyada enerji ve gıda fiyatlarının artması, finans piyasalarındaki dalgalanmalar ve doların zayıflamasının sonucunda ortaya çıkan yavaşlamaya paralel olarak **Belçika'nın gayrisafi yurt içi hasılası 2007 yılının sonuna doğru azalmış ve 2007 ortalaması % 2.8 olarak gerçekleşmiştir. Bu artış ile GSYİH, 2006 yılında 2.9 olan yıllık artış oranını neredeyse yakalamıştır.**

Belçika'nın 2007 yılı itibariyle AB ülkeleri dışındaki ülkelere gerçekleştirdiği ihracat toplamı ise 14 milyar 933 milyon Avro'dur. Yani %4.8'lik bir paya sahiptir. **Türkiye'nin Belçika ihracatındaki payı ise %1'dir.**

Belçika Dış Ticaret Ajansının verilerine göre 2007 ihracatımız 3 milyar 183 milyon Avro iken, ithalatımız 2 milyar 390 milyon Avro'dur. 2007 yılı ihracatımız 2006 yılına oranla %7.3'lük bir artış gösterirken, ithalattaki artış miktarı ise %21.1'dir. Aynı Ajansın verilere göre Belçika'nın ihracat yaptığı ilk 20 ülke sıralamasında ülkemiz 16.sırada yer alırken, ithalat yaptığı ülkeler sıralamasında ise 19. sırada yer almaktadır.

Belçika'da tarım sektörü, 2007 itibariyle GSYİH'nin yalnızca % 7.7'sini oluşturmaktadır. Tarımsal arazi 1 milyon 370 bin 285 hektardır. 2007 itibariyle 48 bin 13 adet tarım üretimi yapan işletme bulunmaktadır. Tarımda çalışan sayısı 89 bin 41. Tarımda çalışan sayısı toplam istihdamın % 0.9'una tekabül etmektedir. Başlıca tarım ürünleri şeker pancarı, keten, hububat ve patatestir. Sebze, meyve ve süs bitkileri tarımı da özellikle Flaman bölgesinde önemlidir.

Belçika'da önde gelen sanayi dalları arasında tekstil, deri, ayakkabı, hazır giyim, gıda, içki, tütün ürünleri, metalurji, metal işleme, makina imalatı, kağıt/matbaa ve kimya maddeleri sayılabilir. Sanayi sektörü, toplam istihdamın dörtte birini ve toplam katma değer % 30'unu oluşturmaktadır. En önemli sanayi dalları enerji, imalat sanayi, inşaat ve sivil mühendisliktir.

Belçika, oldukça gelişmiş bir ulaşım altyapısına sahiptir. Dünyadaki en yoğun otoyol ağlarından birine sahip olan Belçika'da, otoyolların büyük bir kısmı Avrupa ulaşım ağının bir parçasıdır. Belçika'nın coğrafi konum avantajı ile birlikte karayolu altyapısının elverişliliği, ülkeyi önemli bir lojistik merkez haline getirmektedir.

Daha önce önemli bir kömür üreticisi olan Belçika, 1957 ve 1992 yılları arasında 120 kömür madenini kapatmıştır. Bugün ülke büyük oranda (yaklaşık % 80) dış tedarikçilere bağımlı hale gelmiş, enerjisinin önemli kısmını ithal eden ülkeler arasında yer almaktadır.

Türkiye ile Belçika arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin çerçevesini, AB ile aramızdaki gümrük birliği anlaşması oluşturmaktadır.

2007 yılı itibariyle Türkiye-Belçika dış ticaret hacmi, bir önceki yıla göre % 12.8 artışla 5.574 milyon Avro olarak; ticaret dengesi ise, Belçika lehine olmak üzere 792 milyon Avro olarak gerçekleşmiştir.

TÜİK verilerine göre ikili ticaretin durumu incelendiğinde ise rakamlar değişiyor. 2004 yılında 1 milyar 183 milyon 181 bin dolar olan ihracatımız 2008 yılına gelindiğinde 2 milyar 122 milyon 388 bin dolara yükselmiştir. 2009 yılı ilk üç aylık toplam ihracat ise 412 milyon 243 bin dolar olarak gerçekleşmiştir. 2008 yılının ilk üç ayına kıyasla ihracatın %25 oranında düştüğünü görmekteyiz.

BELÇİKA ÜLKE RAPORU

Yine TÜİK verilerine göre 2004 yılında Belçika'dan yapılan ithalat 1 milyar 991 milyon 728 bin dolar iken, 2008 yılında bu rakam 3 milyar 150 milyon 747 bin dolara yükselmiştir. 2009 yılı ilk üç aylık toplamında gerçekleşen ithalat değeri ise 430 milyon 879 bin dolardır. 2008 yılının ilk üç aylık toplamına kıyasla ithalatın %88 oranında düştüğünü görmekteyiz.

İki ülke arasında 2008 yılı ticaret hacmi 5 milyar dolardır. Dış ticaret dengemize ithalat ağır basmakta olup genel denge Belçika lehinedir.

İki ülke arasında gerçekleştirilen dış ticaretin maddeler bazında dağılımı incelendiğinde, Belçika'nın Türkiye'ye gerçekleştirdiği ihracatında başta gelen maddeler arasında, plastik ve plastikten eşya, demiryolu araçları dışındaki taşıtlar ve bunların aksam ve parçaları, demir ve çeliğin başta geldiği görülmektedir. 2007 verilerine göre Belçika'nın Türkiye'ye yaptığı ihracatın %17,4'ünü plastik ve plastikten eşya oluşturmaktadır.

Belçika'nın Türkiye'den ithalatında 2007 yılı itibariyle 789 milyon 371 bin Avroluk ithalat ile demiryolu araçları dışındaki taşıtlar ve bunların aksam ve parçaları başta gelmektedir. Toplam ithalattaki payı %33'tür.

Ortak yatırım imkanlarının artırılması ülkemiz ihracat potansiyelinin artırılmasında etkili olacaktır. Belçika'da iş gücü maliyetleri nedeniyle tekstil ve demir çelik, mobilya gibi sanayiler ile diğer emek yoğun sanayiler ülke dışına çıkma eğilimindedir. Diğer taraftan gelişmiş tarım teknolojisinin ülkemizde yatırımlara yönlendirilmesi imkanları bulunmaktadır. Ülkemizde bu yatırımlar için uygun altyapının hazırlanması geleceğe yönelik kalıcı ihracat potansiyeli yaratabilecektir.

BİRİNCİ BÖLÜM **BELÇİKA HAKKINDA GENEL BİLGİLER**

1.1. Coğrafi Göstergeler

Kuzeybatı Avrupa'da yer alan Belçika'nın yüz ölçümü 30.528 km²'dir. Ülke kuzeyde Hollanda (450 km.), doğuda Almanya (167 km.) ve Lüksemburg (148 km.), batı ve güneyde de Fransa (620 km.) ile sınırlara sahiptir. Ayrıca, ülkenin kuzeyde, Kuzey Denizi ile kıyısı vardır. Kara sınırları uzunluğu 1379 km., denizle olan kıyısının uzunluğu ise 67 km.'dir.

Kuzeybatıda yer alan kıyı kesimleri düz olan, orta kısımlarında küçük yükseltiler yer alan Belçika'nın güneyi ise dağlıktır. Genellikle dağlık kısımda yer alan ormanlık arazi ülke yüzölçümünün % 20'sini, tarım arazisi ise % 57'sini kaplamaktadır.

Konum: Batı Avrupa'da, Kuzeydenize sınır, Fransa ve Hollanda arasında yer alır.

Coğrafi konumu: 50 50 Kuzey enlemi, 4 00 Doğu boylamı

Yüzölçümü: 30.528 km²

Sınırları: toplam: 1,385 km

Sınır komşuları: Fransa 620 km, Almanya 167 km, Lüksemburg 148 km, Hollanda 450 km

İklimi: Ülkenin denize yakınlığı, iklimini büyük ölçüde etkilemektedir. Hava, batı rüzgarlarının da etkisiyle genellikle kapalı, nemli, çoğunlukla da yağmurludur. Kışlar ılıman, yazlar ise serin geçmektedir.

1.2. Demografik Göstergeler

Nüfus: 10,414,336 (2009 tahmini)

Nüfus Dağılışı: 0-14 yaş nüfus %16,1, 15-64 yaş nüfus %66,3, 65 ve üzeri yaş nüfus %17,6 (2009 tahmini)

Ortalama Yaş: 41.7, erkeklerde 40.4, kadınlarda 43 (2009 tahmini)

Nüfus artış oranı: % 0.094 (2009 tahmini)

Mülteci oranı: 1.22 mülteci/1,000 nüfus (2009 tahmini)

Ulus: Belçikalı

Nüfusun etnik dağılımı: Flaman %58, Walloon %31, diğer %11

Din: Katolik %75, %25 Protestan ve diğer.

Diller: %60 Flemenkçe, %40 Fransızca, Almanca (%1'den az).

Okur yazar oranı: 15 yaş ve üzeri için veriler: toplam nüfusta: %99, erkekler: %99, kadınlar: %99 (2003 verileri)

Eğitim Harcamaları: GSMH'nin %6'sı (2004 verisi).

1.3. Siyasi Göstergeler

Ülke adı: Resmi tam adı: Belçika Krallığı, kısa şekli : Belçika, Yerel tam adı: Royaume de Belgique/Koninkrijk Belgie

BELÇİKA
ÜLKE RAPORU

Yönetim biçimi: Anayasal monarşi altında parlamenter demokrasi

Başkent: Brüksel

Bağımsızlık günü: 4 Ekim 1830

Anayasa: 7 Şubat 1831

Üye olduğu uluslararası örgüt ve kuruluşlar: ACCT, AfDB, AsDB, Avustralya Grubu, Benelux, BIS, CE, CERN, EAPC, EBRD, EIB, EMU, ESA, EU, FAO, G- 9, G-10, IADB, IAEA, IBRD, ICAO, ICC, ICCt, ICRM, IDA, IEA, IFAD, IFC, IFRCs, IHO, ILO, IMF, IMO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO, ITU, ITUC, MIGA, MONUC, NATO, NEA, NSG, OAS (gözlemci), OECD, OIF, ONUB, OPCW, OSCE, Paris Club, PCA, SECI (gözlemci), UN, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO, UNIFIL, UNITAR, UNRWA, UNTSO, UPU, WADB (bölgesel olmadan), WCL, WCO, WEU, WHO, WIPO, WMO, WTO, ZC

Resmi Tatil Günleri: 1 Ocak – Yılbaşı günü

8-9 Nisan - Paskalya Tatili

1 Mayıs – İşçi Bayramı

8 Mayıs – Brüksel Bölgesi Bayramı

11 Temmuz – Flaman Toplumunu Bayramı

27 Eylül – Fransız Toplumunu Bayramı

15 Kasım – Kraliyet Günü

25 Aralık – Noel Bayramı

Uluslararası Telefon Kodu: 32

İKİNCİ BÖLÜM

GENEL EKONOMİK DURUM

2.1. Temel Ekonomik Göstergeler

GSYİH: Satınalma Gücü paritesi – 390.5 milyar \$ (2008 tahmini), 385.5 milyar \$ (2007), 375.7 milyar \$ (2006)

GSYİH - reel büyüme: % 1.3 (2008), %2.6 (2007), %3 (2006).

GSYİH - sektörel bileşim: tarım %1, sanayi %24.2, hizmet %74.9 (2008).

Kişi başına düşen GSMH: 37.500 dolar (2008), 37.100 dolar (2007), 36.200 dolar (2006)

Enflasyon oranı (tüketici fiyatlarında): %4.5 (2008 verileri)

İşgücü: 4.99 milyon (2008 verileri)

İşgücünün sektörel dağılımı: %2 tarım, %25 sanayi, %73 hizmet (2007 verileri)

İşsizlik oranı: %6.5 (2008 verileri)

Endüstri: Enerji ve metal üretimi, motorlu taşıt montajı, ulaşım ekipmanları, kimyasallar, tekstil, basit metaller, petrol.

Endüstrinin büyüme oranı: %2 (2008 verileri)

Elektrik üretimi: 82.94 milyar kWh (2007 tahmini)

Elektrik tüketimi: 85.54 milyar kWh (2006)

Elektrik ihracatı: 9.035 milyar kWh (2007 tahmini)

Elektrik ithalatı: 15.78 milyar kWh (2007 tahmini)

Tarım ürünleri: Şeker pancarı, taze sebze, hububat, tütün, sığır ve dana eti, domuz eti, süt, (2008 verileri)

İhracat: 372.9 milyar \$ (2008 verileri)

İhracat ürünleri: Makine ve ekipman, kimyasal, elmas, metal ve metal üretimi, gıda maddeleri.

İhracat ortakları: Almanya % 19.5, Fransa %16.7, Hollanda %11.9, İngiltere %7.6, ABD %5.7, İtalya %5.2 (2007)

İthalat: 375.2 milyar \$ (2008 verileri)

İthalat ürünleri: Makine ve ekipman, kimyasal, altın, ilaç.

İthalat ortakları: Almanya %17.7, Hollanda %17.6, Fransa %11.2, İngiltere %6.2, Amerika %5.4, İrlanda %4.9, Çin %4.1 (2007)

Dış borç tutarı: 1.313 trilyon \$ (31 Aralık 2007)

Para birimi: Avro (€) = 100 cent

Mali yıl: Takvim yılı

2.2. Genel Ekonomik Yapı

Dünyanın en gelişmiş pazar ekonomilerinden biri olan Belçika'da, bütçe sorunları, yaşlanan nüfus ve düşük istihdam oranı önde gelen sorunlar arasında yer almaktadır. Son

BELÇİKA ÜLKE RAPORU

yıllarda bütçe dengesi sağlanmış olsa da kamu borçları hala yüksek seviyededir. **2008 yılı itibariyle kamu borçları GSMH'nin %80.8'ini oluşturmaktadır.**¹

Belçika'da çelik, tekstil, kimya, arıtma, gıda işleme, eczacılık, otomotiv, elektronik ve makina üretimi gibi sektörlerin ekonomide önemli bir yeri bulunmaktadır. Bunun yanı sıra **hizmet sektörü ekonomide %75'lik bir paya** sahipken, tarımın ekonomideki oldukça düşüktür.

Belçika sanayii, limanları, kanalları, demiryolları ve otoyol ağıyla son derece gelişmiş ulaşım altyapısına sahip olduğu için çevre ülkelerin sanayileriyle entegre olmuş durumdadır.

Belçika, açık bir ekonomiye sahip olduğundan dolayı, yurtdışı ekonomik gelişmeler kaçınılmaz olarak dünya ekonomisinde meydana gelen değişimlerden etkilenmektedir. 2003 yılında Belçika'nın en önemli ticari partnerleri olan Almanya, Fransa ve Hollanda'da yurtdışı üretiminin azalması ya da durağan bir seviyede seyretmesi, Belçika ekonomisini olumsuz yönde etkilemiştir.

Belçika'nın gayrisafi yurt içi hasılasının üçte ikisini ihracat oluşturmaktadır. Daha çok, **ithal edilen hammadde ve yarı mamullerin işlenerek ihraç edilmesi** şeklinde bir dış ticaret yapısı söz konusudur. Belçika ekonomisinde dış ticaretin büyük önem taşıdığı dikkate alındığında özellikle 2003, 2004 ve 2005 yıllarında Euro'nun önemli miktarda değer kazanması ülke içerisinde yaşanan ekonomik aktivitelerin de büyük ölçüde etkilenmesine neden olmuştur.

Yabancı sermaye, Belçika ekonomisine önemli katkı sağlamaktadır. Özellikle ABD firmaları 1960'lardan bu yana hafif sanayi ve petrokimya endüstrilerinin gelişiminde önemli rol oynamışlardır. Belçika hükümeti de, yabancı sermayeyi, istihdamı geliştirici bir unsur olarak düşünmekte ve teşvik etmektedir.

Ülkede yapılan yabancı yatırımlarda en büyük payı İngiltere, Almanya, Fransa ve Hollanda ve A.B.D. almaktadır. Ülkenin coğrafi konumu (büyük pazarların ortasında yer alması) yabancı yatırımcıyı ülkeye çeken nedenlerin başında gelmektedir. Bunun yanı sıra ülkedeki gelişmiş kredi, altyapı ve ulaşım olanakları, sermaye hareketlerindeki serbesti ile yetişmiş ve verimliliği yüksek işgücü de yatırımcıyı çeken diğer nedenler arasında sayılabilir. Ülkede yatırımcıların için cazip görünmeyen etkenler ise işçi maliyetlerinin yüksekliği ve karmaşık bürokratik yapısıdır.

Dünyada enerji ve gıda fiyatlarının artması, finans piyasalarındaki dalgalanmalar ve doların zayıflamasının sonucunda ortaya çıkan yavaşlamaya paralel olarak **Belçika'nın gayrisafi yurt içi hasılası 2007 yılının sonuna doğru azalmış ve 2007 ortalaması % 2.8 olarak gerçekleşmiştir. Bu artış ile GSYİH, 2006 yılında 2.9 olan yıllık artış oranını neredeyse yakalamıştır.**

¹ T.C. Brüksel Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği, **Belçika'nın Genel Ekonomik Durumu Türkiye ile Ekonomik ve Ticari İlişkiler**, s.22

BELÇİKA ÜLKE RAPORU

Global piyasalarda ham petrol ve gıda ürünleri fiyatlarında yaşanan artış sonucunda **Belçika'da enflasyon, Ağustos 2007'deki % 1.2 seviyesinden Ocak 2008 itibariyle % 3.5'e ulaşmıştır. 2008 itibariyle enflasyon oranı %4.5 olarak gerçekleşmiştir.** Enerji fiyatları % 13.3, işlenmiş gıda ürünleri fiyatları ise %8.5 artmıştır.

Ekonomik büyümenin motoru olan özel tüketim harcamaları, yılın ilk üç çeyreğinde reel hanehalkı kullanılabilir gelirindeki artışın desteğiyle yüksek seyretmiştir. Dördüncü çeyrekte ise enflasyondaki hızlı artış ve ekonomik ortamdaki bozulmanın tüketicide yarattığı güvensizlik etkisi ile tüketim artışı % 0.9'dan % 0.4'e düşmüştür. İlk çeyrekte oldukça canlı olan yatırımlar, yılın sonraki dönemlerinde daha ılımlı seviyelerde kalmıştır.

Avro'daki değer artışına rağmen ihracat, 2006'daki olağandışı düşük artış hızının ardından 2007'de toparlanmış ve Belçikalı ihracatçılar pazar payı kayıplarını kontrol altında tutabilmeyi başarmışlardır. Ancak bu dönemde ithalatın daha hızlı artması, net ihracatın GSYİH'ya etkisinin negatif olması sonucunu yaratmıştır.

Ulusal Hesap Enstitüsü tarafından yapılan hesaplamalara göre, 2007 yılında bütçe GSYİH'nın % 0.2'si oranında açık vermiş ve % 0.3 fazla olarak belirlenen bütçe hedefine ulaşamamıştır. Belçika'nın, 2008-2011 yıllarını kapsayan Belçika İstikrar Programına göre hükümet, 2009 yılından itibaren kamu bütçesinde GSYİH'nın % 1'ine ulaşacak bir yapısal fazla taahhüdüne girmiş ve bu sayede kamu borçlarını azaltmaya devam ederek yaşanan nüfusun bütçe üzerindeki olumsuz etkisini bertaraf etmeyi hedeflemiştir. 2007 yılı itibariyle GSYİH'nın % 84.9'una tekabül eden kamu borcunun, 2011 yılı sonuna kadar % 71.1'e düşürülmesi öngörülmektedir.

2.3. Dış Ticaret Göstergeleri

Belçika'nın dış ticaret politikası özellikle üyesi olduğu AB ile BLEB ve BENELUX Konvansiyonları çerçevesinde belirlenmektedir. Belçika'nın üye olduğu diğer ticari ve ekonomik organizasyonların başında Dünya Ticaret Örgütü, OECD, IMF, Dünya Bankası, Gümrük İşbirliği Konseyi ile UNCTAD gelmektedir.

İhracatın artırılması ülkede öncelikli konu olarak belirlenmiştir. Belçika'da bürokratik yapı ile meslek kuruluşları bu amaca en iyi hizmet verebilecek biçimde şekillendirilmiştir. Zira ihracat gelirleri GSMH'nın önemli bölümünü oluşturmaktadır. Öte yandan, ihraç ürünlerinin rekabet gücünün korunması ve artırılması amacıyla araştırma ve geliştirme faaliyetlerine büyük önem verilmekte bu amaçla nitelikli insan gücü yetiştirilmesine özen gösterilmekte, ülkede faaliyet gösteren küçük ve orta ölçekli tüm işletmelerin performansını yükseltmeye yönelik çeşitli çalışmalar yapılmaktadır.

Coğrafi konum, ülkedeki mevcut alt yapının yardımı ve ihracatın artırılmasına yönelik gösterilen bu yüksek gayret sonucunda dış ticaret hacmi yüksek ülkeler arasında yer alan Belçika, aynı zamanda kişi başına en yüksek ihracat yapan ülkeler arasına girmiştir.

Belçika dış ticaretle ilgili uygulamalarını, AB üyesi olarak Topluluk mevzuatı çerçevesinde gerçekleştirmektedir. Birlik içerisinde ise ürünler, 1.1.1993 tarihinde başlatılan

BELÇİKA ÜLKE RAPORU

tek pazar uygulaması sonucu herhangi bir vergilendirme ve sınırlamaya maruz kalmadan serbest dolaşımında kalabilmektedirler. Diğer taraftan, Türkiye ile AB arasında kurulan Gümrük Birliği, Avrupa Serbest Ticaret Alanı, Akdeniz ülkeleri, Lomé Konvansiyonu gibi çeşitli ülkelerle yapılan anlaşmalar kapsamındaki ürünlerin AB'ne gümrük vergisi ödenmeden ithal edilebilmesi mümkün bulunmaktadır.

Belçika ihracatı 2007 yılı itibariyle toplam 314,323 milyar Avro'dur. İthalat ise 301,469 milyar Avro'dur.

Tablo 1. Belçika 2007 Yılı Toplam Dış Ticareti

	İHRACAT (Milyar Avro)	İTHALAT (Milyar Avro)	TİCARET HACMİ (Milyar Avro)	TİCARET DENGESİ (Milyar Avro)
2004	246.697	229.617	476.315	17.080
2005	269.816	256.136	525.953	13.680
2006	292,239	280,327	572.566	11,911
2007	314,323	301,469	615.492	12,853
2006/2007 DEĞİŞİM (%)	7.6	7.5	-	-

Kaynak: Belçika Merkez Bankası

Belçika'nın 2007 ihracatının 197 milyar 415 milyon Avro'luk kısmının Avro bölgesi olarak tanımlanabilecek aşağıdaki ülkelere gerçekleştirdiğini görmekteyiz. bu ülkelerin Belçika'nın toplam ihracatındaki payı ise %62.8.

Tablo 2. Belçika'nın AB Ülkelerine Dış Ticareti

Milyon Avro	İHRACAT				İTHALAT			
	2006	2007	% DEĞ.	% PAY	2006	2007	% DEĞ.	% PAY
AVRO BÖLGESİ	184,500	197,415	7.0	62.8	168,578	179,699	6.6	59.6
FRANSA	49,359	52,476	6.3	16.7	31,329	33,906	8.2	11.2
LÜKSEMBURG	5,489	5,386	-1.9	1.7	1,736	2,271	30.8	0.8
HOLLANDA	34,980	37,552	7.4	11.9	51,379	52,969	3.1	17.6
ALMANYA	57,580	61,816	7.4	19.7	48,636	53,596	10.2	17.8
İTALYA	15,100	16,471	9.1	5.2	9,445	11,429	21.0	3.8
İRLANDA	2,371	2,227	-6.1	0.7	16,047	14,927	-7.0	5.0
YUNANİSTAN	1,867	2,197	17.7	0.7	240	289	20.1	0.1
PORTEKİZ	1,746	1,977	13.2	0.6	1,062	1,088	2.5	0.4
İSPANYA	10,737	11,509	7.2	3.7	5,171	5,575	7.8	1.8
FİNLANDİYA	1,877	2,083	11.0	0.7	1,593	1,749	9.7	0.6
AVUSTURYA	2,977	3,218	8.1	1.0	1,794	1,744	-2.8	0.6
SLOVENYA	412	497	20.6	0.2	141	152	7.3	0.1
DİĞER AB ÜLKELERİ	39,563	43,509	10.0	13.8	32,784	35,127	7.1	11.7
İNGİLTERE	23,072	24,018	4.1	7.6	18,461	18,897	2.4	6.3

**BELÇİKA
ÜLKE RAPORU**

DANİMARKA	2,311	2,685	16.2	0.9	1,070	1,200	12.1	0.4
İSVEÇ	4,262	4,748	11.4	1.5	5,807	6,561	13.0	2.2
MALTA	76	87	14.2	0.0	17	22	30.4	0.0
ESTONYA	206	236	14.3	0.1	81	111	37.4	0.0
LETONYA	165	228	38.0	0.1	41	47	13.3	0.0
LİTVANYA	346	487	41.0	0.2	139	208	49.6	0.1
POLONYA	3,703	4,486	21.1	1.4	2,260	2,654	17.4	0.9
ÇEK CUM.	2,129	2,643	24.1	0.8	2,003	2,237	11.7	0.7
SLOVAKYA	665	828	24.5	0.3	395	654	65.7	0.2
MACARİSTAN	1,391	1,455	4.6	0.5	1,185	1,225	3.4	0.4
ROMANYA	789	1,006	27.5	0.3	458	346	-24.4	0.1
BULGARİSTAN	268	412	53.7	0.1	796	847	6.3	0.3
K.R.K.	175	185	5.8	0.1	65	112	70.9	0.0
TOPLAM	224,063	240,925	7.5	76.6	201,362	214,826	6.7	71.3

Kaynak: Belçika Dış Ticaret Ajansı

Belçika'nın 2007 yılı itibariyle AB ülkeleri dışındaki ülkelere gerçekleştirdiği ihracat toplamı ise 14 milyar 933 milyon Avro'dur. Yani %4.8'lik bir paya sahiptir. Türkiye'nin Belçika ihracatındaki payı ise %1'dir.

Belçika Dış Ticaret Ajansının verilerine göre 2007 ihracatımız 3 milyar 183 milyon Avro iken, ithalatımız 2 milyar 390 milyon Avro'dur. 2007 yılı ihracatımız 2006 yılına oranla %7.3'lük bir artış gösterirken, ithalattaki artış miktarı ise %21.1'dir. Aynı Ajansın verilere göre Belçika'nın ihracat yaptığı ilk 20 ülke sıralamasında ülkemiz 16.sırada yer alırken, ithalat yaptığı ülkeler sıralamasında ise 19. sırada yer almaktadır.

Tablo 3. Belçika'nın AB Dışındaki Ünelere Dış Ticareti

Milyon Avro	İHRACAT				İTHALAT			
	2006	2007	% DEĞ.	% PAY	2006	2007	% DEĞ.	% PAY
AB Dışındaki Avrupa Üneleri	12,706	14,933	17.5	4.8	13,491	13,508	0.1	4.5
İZLANDA	81	108	33.1	0.0	74	78	5.0	0.0
NORVEÇ	1,253	1,324	5.7	0.4	4,096	2,978	-27.3	1.0
İSVİÇRE	4,076	5,381	32.0	1.7	1,946	2,419	24.3	0.8
TÜRKİYE	2,965	3,183	7.3	1.0	1,973	2,390	21.1	0.8
UKRAYNA	494	567	14.8	0.2	187	167	-11.0	0.1
RUSYA FED.	2,796	3,231	15.6	1.0	4,721	4,824	2.2	1.6
DİĞER AVRUPA	1,038	1,136	9.5	0.4	490	649	32.4	0.2
AFRİKA	5,842	6,558	12.3	2.1	7,283	7,007	-3.8	2.3
CEZAYİR	556	758	36.5	0.2	2,032	1,380	-32.1	0.5
TUNUS	379	401	5.8	0.1	357	388	8.6	0.1
FAS	538	522	-2.9	0.2	363	350	-3.4	0.1
FİLDİŞİ SAHİLİ	105	144	37.6	0.0	214	206	-3.9	0.1
NİJERYA	428	592	38.3	0.2	99	81	-17.6	0.0

**BELÇİKA
ÜLKE RAPORU**

MISIR	486	564	16.2	0.2	396	351	-11.4	0.1
KONGO	177	203	14.2	0.1	408	365	-10.5	0.1
ANGOLA	192	259	34.9	0.1	286	207	-27.3	0.1
KAMERUN	128	138	7.8	0.0	170	130	-23.3	0.0
SENEGAL	100	144	44.3	0.0	27	39	44.8	0.0
GÜNEY AFRİKA	1,078	1,102	2.2	0.4	1,466	1,966	34.1	0.7
DİĞER AFRİKA	1,672	1,726	3.2	0.5	1,462	1,539	5.3	0.5
AMERİKA	23,424	23,842	1.8	7.6	22,292	25,199	13.0	8.4
ABD	17,983	17,740	-1.4	5.6	15,002	16,099	7.3	5.3
KANADA	2,153	2,143	-0.4	0.7	1,288	1,786	38.6	0.6
MEKSİKA	707	747	5.7	0.2	812	1,043	28.3	0.3
KOLOMBİYA	125	155	24.2	0.0	477	419	-12.2	0.1
VENEZUELA	189	224	18.5	0.1	441	468	6.1	0.2
BREZİLYA	1,282	1,513	18.0	0.5	2,294	2,889	25.9	1.0
ŞİLİ	213	292	37.1	0.1	256	306	19.5	0.1
ARJANTİN	289	398	37.7	0.1	323	394	21.9	0.1
DİĞER AMERİKA	480	627	30.5	0.2	1,395	1,792	28.5	0.6
ASYA	22,572	24,440	8.3	7.8	34,073	39,012	14.5	12.9
LÜBNAN	191	208	8.9	0.1	26	35	33.6	0.0
İRAN	439	397	-9.5	0.1	133	195	46.1	0.1
İSRAİL	2,592	2,934	13.2	0.9	2,101	2,671	27.2	0.9
SUUDİ ARABİSTAN	906	914	0.8	0.3	933	974	4.4	0.3
BAE	1,435	1,681	17.1	0.5	1,264	1,409	11.5	0.5
PAKİSTAN	230	217	-5.6	0.1	246	257	4.7	0.1
SURİYE	211	149	-29.5	0.0	20	51	155.1	0.0
KUVEYT	154	180	16.6	0.1	25	37	47.0	0.0
HİNDİSTAN	4,623	5,356	15.9	1.7	3,028	3,307	9.2	1.1
SRİ LANKA	233	237	1.5	0.1	311	320	2.7	0.1
TAYLAND	671	646	-3.8	0.2	1,079	1,326	22.9	0.4
VİETNAM	139	179	29.4	0.1	692	751	8.5	0.2
ENDONEZYA	280	264	-5.4	0.1	933	1,051	12.6	0.3
MALEZYA	276	348	26.2	0.1	559	584	4.5	0.2
SINGAPUR	522	530	1.6	0.2	827	1,083	30.8	0.4
FİLİPİNLER	190	186	-2.0	0.1	386	281	-27.2	0.1
ÇİN	2,921	3,297	12.9	1.0	10,203	12,399	21.5	4.1
GÜNEY KORE	861	1,004	16.6	0.3	1,792	2,270	26.7	0.8
JAPONYA	2,538	2,453	-3.4	0.8	7,325	7,369	0.6	2.4
TAYVAN	485	422	-13.0	0.1	751	889	18.4	0.3
HONG-KONG	1,959	2,060	5.2	0.7	754	660	-12.4	0.2
DİĞER ASYA	707	769	8.8	0.2	676	1,082	60.1	0.4
OKYANUSYA	1,353	1,447	6.9	0.5	1,810	1,893	4.6	0.6
AVUSTRALYA	1,140	1,241	8.9	0.4	1,250	1,298	3.9	0.4
YENİ ZELANDA	144	150	3.8	0.0	396	362	-8.5	0.1
DİĞER	68	56	-18.4	0.0	163	231	41.8	0.1

**BELÇİKA
ÜLKE RAPORU**

OKYANUSYA								
DİĞER	2,276	2,174	-4.5	0.7	13	22	65.9	0.0
GENEL TOPLAM	292,239	314,323	7.6	100.0	280,327	301,469	7.5	100.0

Kaynak: Belçika Dış Ticaret Ajansı

Belçika ihracatının sektörel dağılımı incelendiğinde; 2007 yılı verilerine göre 72 milyar 619 milyon Avro değerindeki ihracat ile kimyasal ürünler başta gelmektedir. Onu 38 milyar 217 milyon Avroluk ihracat ile makine ve teçhizat ve 37 milyar 191 milyon Avroluk ihracat ile ulaşım ekipmanları takip etmektedir.

Tablo 4. Belçika İhracatının Sektörel Dağılımı

	Değer* (milyon avro)		Değişim (%)	Toplam ihracattaki payı (%)
	2006	2007		
Kimyasal ürünler	66,090	72,619	9.9	23.1
Makina ve teçhizat	34,981	38,217	9.3	12.2
Ulaşım ekipmanları	35,884	37,191	3.6	11.8
Ana metaller	29,060	33,853	16.5	10.8
Plastikler	24,568	26,553	8.1	8.4
Mineral ürünler	25,253	23,248	-7.9	7.4
Kıymetli taş ve metaller	14,402	15,925	10.6	5.1
Tekstil	11,541	12,588	9.1	4.0
Gıda maddeleri	11,866	12,394	4.4	3.9
Bitkisel ürünler	6,166	6,843	11.0	2.2
Kağıt ve karton	5,857	6,214	6.1	2.0
Canlı hayvan	5,538	5,996	8.3	1.9
Optik cihazlar	5,047	5,461	8.2	1.7
Taş, çimento-seramik, cam	3,911	4,211	7.7	1.3
Muhtelif eşya (mobilya, vs.)	3,722	4,140	11.2	1.3
Ayakkabı ve başlıklar	2,516	2,654	5.5	0.8
Ahşap	2,364	2,548	7.8	0.8
Sınıflandırılmamış mallar	985	1,158	17.6	0.4
Hayvansal ve bitkisel yağlar	1,228	1,132	-7.8	0.4
Hayvan derisi, kürk ve postlar	983	1,013	3.0	0.3
Silah ve mühimmat	198	260	31.2	0.1
Sanat eserleri	69	95	37.9	0.0
TOPLAM İHRACAT	292,239	314,323	7.6	100,0

Kaynak: Belçika Dış Ticaret Ajansı

Belçika ithalatının sektörel dağılımı incelendiğinde; 2007 yılı verilerine göre 64 milyar 833 milyon Avro değerindeki ihracat ile kimyasal ürünler başta gelmektedir. Onu 42 milyar 99 milyon Avroluk ihracat ile makine ve teçhizat ve 38 milyar 294 milyon Avroluk ihracat ile mineral ürünler takip etmektedir.

Tablo 5. Belçika'nın İthalatının Sektörel Dağılımı

	Değer (milyon avro)		Değişim (%)	Toplam ihracattaki payı (%)
	2006	2007		
Kimyasal ürünler	60,410	64,833	7.3	21.8
Makina ve teçhizat	37,970	42,099	10.9	13.8
Mineral ürünler	41,919	38,294	-8.6	12.1
Ulaşım ekipmanları	31,335	34,673	10.7	11.7
Ana metaller	24,299	29,554	21.6	10.1
Plastikler	14,837	16,252	9.5	5.5
Kıymetli taş ve metaller	12,198	14,285	17.1	4.8
Tekstil	9,826	10,082	2.6	3.4
Gıda maddeleri	8,818	9,695	9.9	21.5
Bitkisel ürünler	6,730	7,872	17.0	14.0
Kağıt ve karton	5,834	6,288	7.8	12.7
Optik cihazlar	5,818	6,278	7.9	11.5
Canlı hayvan	4,861	5,367	10.4	9.8
Muhtelif eşya (mobilya, vs.)	4,688	5,144	9.7	5.4
Taş, çimento-seramik, cam	2,640	3,021	14.5	4.7
Ahşap	2,192	2,572	17.3	3.3
Ayakkabı ve başlıklar	1,828	2,048	12.1	3.2
Hayvansal ve bitkisel yağlar	979	1,213	23.9	2.6
Hayvan derisi, kürk ve postlar	894	922	3.1	2.1
Sınıflandırılmamış mallar	2,091	764	-63.4	2.1
Sanat eserleri	82	114	38.9	1.8
Silah ve mühimmat	69	90	31.3	1.7
TOPLAM İTHALAT	280,327	301,469	7.5	100.0

Kaynak: Belçika Dış Ticaret Ajansı

2.4. Önde Gelen Sektörlerin Durumu

Ülkede 2007 yılı itibariyle biyoteknoloji alanında 150'ye yakın şirket faaliyet göstermektedir. Bu alanda üniversiteler ve araştırma merkezleri ile ekonomik aktörler arasında iyi bir koordinasyon mevcuttur. Biyoteknolojide toplam Avrupa cirosunun % 16'sı ve Ar-ge harcamalarının % 10'u Belçika şirketlerine aittir.

Opel Antwerp, For Genk, Audi Forest/Brussels, Volvo Europa, Van Hool (otobüs) ve Truco firmaları ile otomotiv sektörü, Belçika ekonomisinde büyük öneme sahiptir. Belçika'da, büyük bir çoğunluğu ihracata yönelik olmak üzere yılda ortalama 1 milyon araç üretilmektedir. Belçika, otomotiv montaj sanayiinde oldukça önemli bir potansiyele sahiptir.

Havacılık ve uzay sanayinde birçok ürün Belçika lisansını taşımaktadır. Airbus, Boeing, F-16, Rafale, Falcon 7X, Arian 4 ve 5 uzay programları, SPOT yer gözlem uyduları bunlardan bazılarıdır.

2.4.1. Tarım

Belçika'da tarım sektörü, 2007 itibariyle GSYİH'nın yalnızca % 7.7'sini oluşturmaktadır. Tarımsal arazi 1 milyon 370 bin 285 hektardır.

2007 itibariyle 48 bin 13 adet tarım üretimi yapan işletme bulunmaktadır. Tarımda çalışan sayısı 89 bin 41. Tarımda çalışan sayısı toplam istihdamın % 0.9'una tekabül etmektedir.

Toplam tarım üretiminin üçte ikisini canlı hayvan, et ve süt ürünleri oluşturmaktadır. Başlıca tarım ürünleri şeker pancarı, keten, hububat ve patatestir. Sebze, meyve ve süs bitkileri tarımı da özellikle Flaman bölgesinde önemlidir.

Ülkedeki büyükbaş hayvan sayısı 2007 yılı verilerine göre 2 milyon 649 bin 392, küçükbaş hayvan sayısı ise 150 bin 532, domuz miktarı ise 6 milyon 255 bin 404'tür.

Tarım sektöründe öne çıkan politika, AB seviyesinde Ortak Tarım Politikası (CAP) reformu ile gerçekleştirilmiştir. Bu reform ile, çiftlik ödeme ve üretimi arasındaki bağlantı neredeyse ortadan kalkmakta, ödemeler; sağlık standartlarına uygunluk, hayvansal ve çevresel sağlık ile gıda güvenliği kriterlerine uygunluğa göre gerçekleştirilmektedir.

2.4.2. Sanayi

Belçika'da önde gelen sanayi dalları arasında tekstil, deri, ayakkabı, hazır giyim, gıda, içki, tütün ürünleri, metalurji, metal işleme, makina imalatı, kağıt/matbaa ve kimya maddeleri sayılabilir.

Sanayi sektörü, toplam istihdamın dörtte birini ve toplam katma değer % 30'unu oluşturmaktadır. En önemli sanayi dalları enerji, imalat sanayi, inşaat ve sivil mühendisliktir.

1960'lardan itibaren ise, hızlı ekonomik büyüme ve yabancı yatırımların artması sonucunda ortaya çıkan olumlu ekonomik ortam, özellikle kimya sanayi, ahşap ve mobilya, metal işleme, elektrikli makina ve teçhizat ve otomotiv sektörlerinin öne çıkmasını sağlamıştır.

Sanayide istihdam yoğunluğu bölgelere göre önemli farklılıklar göstermektedir. Flaman bölgesinin merkez ve kuzeydoğusu, istihdamın en yoğun olduğu bölgelerdir. Buna mukabil ülkenin güneyinin tamamında, Valon bölgesinde sanayileşme sınırlı kalmıştır.

Anvers, ülke sanayinin lider eyaleti konumundadır. Bu eyalet kimya sektörünün (rafineri, petrokimya, fotoğrafçılık malzemeleri, eczacılık ürünleri, vs.) yarısına ev sahipliği yapmaktadır. Diğer taraftan Anvers şehri, dünyanın elmas merkezidir. Elmas sektörü, Belçika ticaretinde önemli bir yere sahiptir. Dünyada üretilen elmasların yarısından fazlası Anvers Elmas Borsası'ndan geçmekte ve kesilmiş elmasların çoğu ihraç edilmektedir.

Son on-on beş yıla kadar sanayi genelde hammaddeye, demir ve su yollarına yakın bölgelerde yerleşirken, bugün bu yapı değişmiş ve daha çok şehir kenarlarında ve metropolitan bölgelerde, limanlar ve otoyollara yakın yerlere kaymıştır. Sanayi parkları hızla yaygınlık kazanmıştır.

2.4.3. Ulaştırma Ve Telekomünikasyon

Belçika, oldukça gelişmiş bir ulaşım altyapısına sahiptir. Dünyadaki en yoğun otoyol ağlarından birine sahip olan Belçika’da, otoyolların büyük bir kısmı Avrupa ulaşım ağının bir parçasıdır. Belçika’nın coğrafi konum avantajı ile birlikte karayolu altyapısının elverişliliği, ülkeyi önemli bir lojistik merkez haline getirmektedir.

Devlet Demiryolları (SNCB) 1926 yılında kurulmuş olup, 3.422 m demiryolundan ve bütün yurtiçi yolcu hizmetlerinden sorumludur. SNCB, 2005 yılından itibaren biri demiryolu altyapı harcamalarından, diğeri yolcu hizmetlerinden sorumlu olmak üzere iki ana birime bölünmüştür.

Belçika, demiryolu ile taşımacılığa, GSMH’nın % 1’i oranında destek vermektedir. Bu destekle, SNCB, demiryolu güvenliğini artırmak ve yük taşımacılığı için ek yatırımlar yapmak amacıyla projeler yönetmektedir. Bu projelerden biri, 2003 yılında başlatılan ve 2012 yılında tamamlanması öngörülen, toplam değeri 17 milyar Avro tutarındaki demiryolu altyapı geliştirme programıdır.

Kara ve demiryolunun dışında Belçika’da yaygın olarak kullanılan bir diğere taşıma aracı, Meuse ve Schelde nehirlerine bağlı, 1.570 km. uzunluğundaki iç su yolları şebekesidir. Bu yük taşıma şekli, demiryolu ile yapılan toplam taşımanın % 80’ine ulaşarak önem kazanmıştır.

Karayolu taşımacılığı daha ziyade perakende ve ticari amaçlı ürünlerin (inşaat malzemeleri, gıda ürünleri, vs.) taşımacılığında, iç su yolları yine inşaat malzemeleri, akaryakıt ve kimyasalların taşınmasında, demiryolları ise enerji ve çelik ürünlerinin taşınmasında tercih edilmektedir.

Belçika’da bir uluslararası (Brüksel Uluslararası Hava Limanı) ve dört bölgesel (Anvers-Deurne, Charleroi-Gosselies, Liège-Bierset and Ostend-Middelkerke) hava limanı bulunmaktadır. Anvers-Deurne hava limanı daha çok küçük havayolu şirketleri ve iş seyahatleri, Charleroi-Gosselies hava limanı havacılık sanayi, turizm ve iş seyahatleri ile bazı tarifeli hizmetler ve kargo, Liège-Bierset hava limanı kurye hizmetleri, turistik uçuşlar, Ostend-Middelkerke hava limanı ise hava taşımacılığı, tarifeli hizmetler ve turistik uçuşlar konularında hizmet vermektedir.

Belçika’nın 3 önemli limanı bulunmaktadır: Anvers, Gent ve Zeebrugge. Anvers Limanı, halihazırda Avrupa’nın en önemli limanlarından biridir. Her yıl, ortalama 120 milyon tondan fazla yük, dünyanın dört bir yanında, Schelde ırmağı kanalı ile Avrupa’ya dağıtılmak üzere, Anvers’e gelmektedir. Uzun vadeli demir yolu projesinin bir bölümü de Anvers Limanı’na ikinci bir demiryolu hattı yapmayı içermektedir. Bu projenin, 2010-2012 yıllarına kadar tamamlanması beklenmektedir.

Ülkede telekomünikasyon hizmetlerinin 1998 yılında özelleştirilmesine rağmen, sabit hatlı hizmetler halen, hisselerinin % 51’i devlete ait olan eski tekel operatörü Belgacom tarafından sağlanmaktadır. Cep telefonlarında ise 3 önemli operatör vardır: Proximus (Belgacom),

Mobistar (France Télécom) ve BASE (KPN). Üçüncü nesil (3G) cep telefonu hizmetleri, 2003 yılının sonunda resmi olarak başlamıştır. ²

2.4.4. Enerji

Daha önce önemli bir kömür üreticisi olan Belçika, 1957 ve 1992 yılları arasında 120 kömür madenini kapatmıştır. Bugün ülke büyük oranda (yaklaşık % 80) dış tedarikçilere bağımlı hale gelmiş, enerjisinin önemli kısmını ithal eden ülkeler arasında yer almaktadır. Özellikle petrol ürünleri ve doğal gaz, kullanılan ve ithal edilen enerji kaynakları açısından ilk sırada yer almaktadır.

Belçika'nın elektrik üretiminin % 55'i, nükleer enerji kullanılarak sağlamaktadır. Ancak, 2003 yılında yürürlüğe konan bir yasa çerçevesinde Belçika'da nükleer enerjinin 2015 ile 2025 yılları arasında sonlandırılmasına karar verilmiştir. Nükleer enerjinin sonlandırılmasıyla arzda ortaya çıkacak boşluk, çeşitli enerji tasarrufları, elektrik ithalatı veya elektrik üretim kapasite artırımları ile doldurulmaya çalışılacaktır.

Belçika sürdürülebilir enerji verimliliği konusunda önemli potansiyele sahiptir. Ancak, enerji verimliliğini artırmaya yönelik önlemlerin ve politikaların uygulanmasında daha ciddi adımlar atılması gerekmektedir. Belçika'nın enerji tüketiminde, konut sektörünün önemi gözönüne alındığında, binaların enerji performanslarında uygulanan standartlar, sektörün verimliliğini artırmak ve AB standartlarına yakın hale getirmek amacıyla, oldukça önem arz etmektedir.

Belçika'nın yurtiçi gaz talebinin, önümüzdeki 10 yıl içinde, yıllık % 2,9 oranında artış göstermesi beklenmektedir. Belçika doğal gaz tüketiminde de artış beklenmektedir. Böylece artan doğal gaz tüketimi ve Belçika'nın, ülke içinde doğal gaz ağının kalitesini elde etmek ve artırmak ve ayrıca, Belçika'yı komşularına bağlayan mevcut sınır noktasındaki iletim kapasitesindeki stratejik konumu, Belçika'yı, Avrupa'nın önemli doğal gaz transit geçiş ülkesi haline getirmektedir.

Belçika, ayrıca elektrik piyasasıyla ilgili önemli değişiklikler yapmış ve 2007 yılından itibaren, tüketicilere, kendi elektrik sağlayıcılarını seçme imkanı tanımış, böylece piyasayı daha rekabetçi hale getirmede ilk adımı atmıştır. Halihazırda, elektrik tüketiminin % 90'dan fazlası, serbestleştirilmiş piyasa tarafından arz edilmektedir.

² T.C. Brüksel Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği, a.g.e., s.28

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE İLE EKONOMİK VE TİCARİ İLİŞKİLER

3.1. Ekonomik İlişkilerin Tarihi Gelişimi

Türkiye ile Belçika arasında ticari ve ekonomik ilişkiler çerçevesinde imzalanmış olan anlaşmalar ve protokoller aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 6. Türkiye - Belçika Ticari ve Ekonomik Anlaşmalar

Anlaşmanın Adı	İmza Tarihi
Türkiye ile Belçika-Lüksemburg Ekonomik Birliği (BLEB) arasında Ticaret ve Ödeme Anlaşması	2 Aralık 1948
Türkiye-Belçika Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması	9 Haziran 1969
Türkiye-BLEB Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması	27 Ağustos 1986
Türkiye-BLEB Ekonomik, Sınai ve Teknolojik İşbirliği Anlaşması	2 Haziran 1987
Denizcilik Anlaşması	31 Ocak 1989
Tarım Alt Komitesi Toplantısı Mutabakat Zaptı	14 Şubat 1990
Türkiye-Belçika Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması	2 Haziran 1987
Türkiye-Lüksemburg Hava Ulaştırma Anlaşması	12 Ekim 1988
Telekomünikasyon Alanında Teknik İşbirliği Anlaşması	30 Ekim 1995
Türk EXİMBANK ile Ducroire/Delcedere Arasında Genel İşbirliği Anlaşması	10 Mart 1997
Türkiye-BLEB KEK III. Dönem Toplantısı Mutabakat Zaptı	1 Ekim 1998
Türkiye ile Belçika Arasında Gümrük ile İlgili Konularda Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması	3 Kasım 2003

Kaynak: T.C. Belçika Büyükelçiliği

3.2. Belçika - Türkiye İkilili Ticaret Verileri

Türkiye ile Belçika arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin çerçevesini, AB ile aramızdaki gümrük birliği anlaşması oluşturmaktadır.

2007 yılı itibariyle Türkiye-Belçika dış ticaret hacmi, bir önceki yıla göre % 12.8 artışla 5.574 milyon Avro olarak; ticaret dengesi ise, Belçika lehine olmak üzere 792 milyon Avro olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 7. Türkiye - Belçika Dış Ticaret Durumu (milyon Avro)

	Belçika'nın Türkiye'ye İhracatı	Belçika'nın Türkiye'den İthalatı	Ticaret Dengesi	Ticaret Hacmi
2007	3.183,4	2.390,7	792,6	5.574,1
2006	2.965,7	1.973,3	992,3	4.939,0
2005	2.647,5	1.884,1	763,4	4.531,6
2004	2.470,8	1.793,9	676,9	4.264,7
2003	1.933,4	1.216,1	717,3	3.149,5
2002	1.644,1	1.010,1	634,0	2.654,2
2001	1.268,7	996,7	272,0	2.265,4

Kaynak: Belçika Merkez Bankası

TÜİK verilerine göre ikili ticaretin durumu incelendiğinde ise rakamlar değişiyor. 2004 yılında 1 milyar 183 milyon 181 bin dolar olan ihracatımız 2008 yılına gelindiğinde 2 milyar 122 milyon 388 bin dolara yükselmiştir. 2009 yılı ilk üç aylık toplam ihracat ise 412 milyon 243 bin dolar olarak gerçekleşmiştir. 2008 yılının ilk üç ayına kıyasla ihracatın %25 oranında düştüğünü görmekteyiz.

Yine TÜİK verilerine göre 2004 yılında Belçika'dan yapılan ithalat 1 milyar 991 milyon 728 bin dolar iken, 2008 yılında bu rakam 3 milyar 150 milyon 747 bin dolara yükselmiştir. 2009 yılı ilk üç aylık toplamında gerçekleşen ithalat değeri ise 430 milyon 879 bin dolardır. 2008 yılının ilk üç aylık toplamına kıyasla ithalatın %88 oranında düştüğünü görmekteyiz.

İki ülke arasında 2008 yılı ticaret hacmi 5 milyar dolardır. Dış ticaret dengemize ithalat ağır basmakta olup genel denge Belçika lehinedir.

Tablo 8. Türkiye - Belçika Dış Ticaret Durumu

	Türkiye'nin İhracatı	Türkiye'nin İthalatı	Ticaret Hacmi	Bin Dolar Denge
2004	1.183.181	1.991.728	3.174.909	-808.547
2005	1.292.264	2.241.112	3.533.376	-948.848
2006	1.381.104	2.476.928	3.858.032	-1.095.824
2007	1.735.798	2.868.671	4.604.469	-1.132.873
2008	2.122.388	3.150.747	5.273.135	-1.028.359
2008 (3 ay toplamı)	516.739	812.722	1.329.461	-295.983
2009 (3 ay toplamı)	412.243	430.879	843.122	-18.636

Kaynak: TÜİK

İki ülke arasında gerçekleştirilen dış ticaretin maddeler bazında dağılımı incelendiğinde, Belçika'nın Türkiye'ye gerçekleştirdiği ihracatında başta gelen maddeler arasında, plastik ve plastikten eşya, demiryolu araçları dışındaki taşıtlar ve bunların aksam ve parçaları, demir ve

çeliğin başta geldiği görülmektedir. 2007 verilerine göre Belçika'nın Türkiye'ye yaptığı ihracatın %17,4'ünü plastik ve plastikten eşya oluşturmaktadır.

Tablo 9. Belçika'nın Türkiye'ye İhracatında Başlıca Maddeler (1000 Avro)

	2006	2007	% Pay (2007)
TOPLAM İHRACAT	2,965,742	3,183,373	
Plastik ve plastikten eşya	557,755	556,429	17,4
Demiryolu araçları dışındaki taşıtlar ve bunların aksam ve parçaları	439,660	477,705	15,0
Demir çelik	335,594	426,859	13,4
Nükleer reaktörler, kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler; bunların aksam ve parçaları	437,512	384,631	12,1
Eczacılık ürünleri	209,585	238,745	7,5
Organik kimyasallar	231,682	228,976	7,2
Elektrikli makina ve cihazlar ve bunların aksam ve parçaları	98,803	101,786	3,2
Debagatte veya boyacılıkta kullanılan hülasalar; tanenler ve türevleri; boyalar, pigmentler ve diğer boyayıcı maddeler; boyalar, vernikler; macunlar; mürekkepler	73,027	81,370	2,6
Muhtelif kimyasal ürünler	69,906	64,271	2,0
Optik alet ve cihazlar, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar alet ve cihazları, tıbbi veya cerrahi alet ve cihazlar; bunların aksam, parça ve aksesuarları	48,031	50,505	1,6

Kaynak: Belçika Dış Ticaret Ajansı

Belçika'nın Türkiye'den ithalatında 2007 yılı itibariyle 789 milyon 371 bin Avroluk ithalat ile demiryolu araçları dışındaki taşıtlar ve bunların aksam ve parçaları başta gelmektedir. Toplam ithalattaki payı %33'tür.

Tablo 10. Belçika'nın Türkiye'den İthalatında Başlıca Maddeler (1000 Avro)

	2006	2007	% Pay (2007)
TOPLAM İTHALAT	1,973,399	2,390,456	
Demiryolu araçları dışındaki taşıtlar ve bunların aksam ve parçaları	745,583	789,371	33,0
Giyim eşyası ve aksesuarı (örülmüş)	138,958	188,507	7,9
Elektrikli makina ve cihazlar ve bunların aksam ve parçaları	87,913	141,877	5,9

Nükleer reaktörler, kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler; bunların aksam ve parçaları	108,530	124,905	5,2
Demir çelik	61,325	117,625	4,9
Demir çelikten eşya	94,899	116,741	4,9
Giyim eşyası ve aksesuarı (örülmemiş)	98,874	116,254	4,9
Kauçuk ve kauçuktan eşya	50,273	84,599	3,5
Sentetik ve suni filamentler	44,708	67,327	2,8
Dokumaya elverişli maddelerden diğer hazır eşya; takımlar; eskimiş giyim eşyası ve dokumaya elverişli maddelerden eskimiş eşya; paçavralar	57,571	53,971	2,3

Kaynak: Belçika Dış Ticaret Ajansı

3.3. Bekçika - Türkiye Arasında İşbirliği ve Yatırım İmkanları

Belçika Türkiye’de bankacılık faaliyetlerine ilk olarak Fortis Bankası, 2005 yılında Dışbank’ı 987 milyon Avroya satın alarak başlamıştır. 2009 yılı sonuna kadar 300 şube açmayı amaçlayan banka, 70 milyonu aşan Türkiye nüfusunda öncelikle orta gelir grubuna hitap etmeyi hedeflemiştir.

2006 yılında ise Belçika’dan ikinci bir banka olarak Dexia, Türkiye’de Denizbank’ı satın almış ve diğer bankalarla birlikte, bankacılık sektörüne yatırım yapmaya başlamıştır.

Ortak yatırım imkanlarının artırılması ülkemiz ihracat potansiyelinin artırılmasında etkili olacaktır. Belçika’da iş gücü maliyetleri nedeniyle tekstil ve demir çelik, mobilya gibi sanayiler ile diğer emek yoğun sanayiler ülke dışına çıkma eğilimindedir. Diğer taraftan gelişmiş tarım teknolojisinin ülkemizde yatırımlara yönlendirilmesi imkanları bulunmaktadır. Ülkemizde bu yatırımlar için uygun altyapının hazırlanması geleceğe yönelik kalıcı ihracat potansiyeli yaratabilecektir.

Diğer taraftan, tekstil-hazır giyim, gıda, otomotiv ve inşaat sektörlerinde faaliyet gösteren 11 firmamızın da Belçika’da şubesi bulunmaktadır.

AB standartlarında üretim yapan Türk sanayicilerinin Belçika pazarı için ihracat şansı bulunmaktadır. Ayrıca dünyanın elmas merkezi olarak kabul edilen Anvers, kıymetli taş işleme ve mücevherat alanında iki ülke arasında yatırım ve ticaret açısından potansiyel teşkil etmektedir.

**BELÇİKA
ÜLKE RAPORU**

KAYNAKÇA

T.C. Brüksel Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği, “**Belçika’nın Genel Ekonomik Durumu Türkiye ile Ekonomik ve Ticari İlişkiler**” başlıklı rapor

T.C. Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı İstanbul İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği, “**Belçika Ülke Raporu 2006**” başlıklı rapor

SÜLÜN, Dilara, “Belçika Ekonomik Göstergeleri ve Türkiye-Belçika Dış Ticareti”, İzmir Ticaret Odası Yayınları, 2009

CIA World Factbook, <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/index.html>